

Grzyby wyższe pastwisk koło Turka

Higher fungi on pastures in the environs of the town Turek

ZBIGNIEW DOMAŃSKI

W czasie swego pobytu w Turku w październiku 1966 r. odbyłem wycieczkę mikologiczną na pobliskie pastwiska nie wyróżniające się interesującymi zbiorowiskami i nie będące przedmiotem zainteresowania botaników. Na obserwowanym terenie dominowały gatunki grzybów typowe dla miejsc trawiastych. W kilku punktach na skraju pastwisk przylegających do pól uprawnych znajdowały się kupy kompostowe, co w pewnym stopniu mogło wpływać na wzbogacenie flory mikologicznej tych miejsc. Gdzieś tam pastwiska obsadzone były na skrajach drzewami i stąd obecność kilku drewnolubnych gatunków grzybów.

Znaleziono 23 gatunki grzybów przeważnie pospolitych. Jedynie *Camarophyllus russocoriaceus* okazał się nowy dla polskiej flory, zaś po raz trzeci w kraju zebrano *Galerina graminea*. Również znaleziona *Stropharia albocyanea* nie zalicza się do gatunków często spotykanych.

Zasuszone okazy zostały złożone w zielniku Zakładu Systematyki i Geografii Roślin Uniwersytetu Warszawskiego.

Pragnę podziękować prof. dr Alinie Skirgiełło za pomoc i wskazówki niezbędne dla opracowania niniejszego doniesienia.

SPIS GATUNKÓW

Przyjęte symbole: ++ liczne okazy; + okaz pojedynczy ewentualnie kilka.

Agrocybe semiorbicularis (Bull. ex Fr.) Fay. +

Armillariella mellea (Fl. Dan. ex Fr.) Karst. +

Przy skraju pastwiska obsadzonego topolami (*Populus italica*).

Camarophyllus russocoriaceus Bk. et Br. ++

Kapelusz dzwonekowany lub wypukły, do 2,5 cm ϕ , barwy kości słoniowej do ochrowobiaławej, nieco przeświecająco prążkowany. Blaszkki zbiegające, rzadkie. Walcowaty trzon i blaszki tej samej barwy co kapelusz. Miąższ nieco przeświecający, wodnisty, o silnym zapachu drewna cedrowego (por. Moser 1955). Zarodniki bezbarwne, przecinkowate, ziar-

niste, $7-8 \times \mu\text{m}$ (Ic: Michael i Hennig 1963, nr 253; Lange 1927, tabl. 164 B).

Nie spotkałem nigdzie wzmianki o występowaniu tego gatunku w Polsce. Sądząc po ilości znalezionych okazów nie należy do zbyt rzadkich.

Camarophyllus subradiatus (Schum. ex Fr.) Karst. ++

Camarophyllus virgineus (Wulf. ex Fr.) Karst. ++

Okazy starsze w większości miały wiśniowe cętki na kapeluszu.

Conocybe pubescens (Gill.) Kühn. +

Coprinus cinereus (Schaeff. ex Fr.) S. F. Gray. ++

Na skraju pastwiska, wokół kupy kompostu i na niej.

Coprinus comatus (Müller in Fl. Dan. ex Fr.) S. F. Gray. +

Na skraju pastwiska w pobliżu kupy kompostowej.

Coprinus plicatilis (Curt.) Fr. ++

Flammulina velutipes (Curt. ex Fr.) Sing. ++

Pod jesionami rosnącymi wzdłuż skraju pastwiska.

Galerina graminea (Vel.) Kühn. +

Gatunek podawany z Polski dopiero kilka razy (Nespiak 1962, Hołownia 1960), jest on jednak chyba dość pospolity na łąkach i innych trawiastych miejscach i tylko ze względu na niewielkie rozmiary nie bywa spostrzegany.

Hygrocybe acutoconica (Clements) Sing. +

Hygrocybe conica (Scop. ex Fr.) Karst. +

Marasmius oreades (Bolt. ex Fr.) Fr. ++

Mycena avenacea (Fr.) Quél. ++

Panaeolus papilionaceus (Bull. ex Fr.) Quél. +

Panaeolus sphinctrinus (Fr.) Quél. ++

Psathyrella fatua Fr. ++

Rhodophyllus jucinus Kühn. et Romagn. ++

Stropharia albo-cyanea (Desm.) Fr. +

Kapelusz 15—30 mm średnicy, wypukły, gładki, suchawy, w czasie sloty śluzowaty, ochrowy, najczęściej z domieszką barwy niebieskawozielonej na brzegu. Blaszki dość szerokie, przyrośnięte, początkowo białawe, później brunatne, wreszcie brunatnofioletowe. Trzon walcowaty, często podłużnie rysowany, białawy lecz zawsze z ± wyraźną barwą zielonkawoniebieską. Pierścień zanikający, często go brak. Miąższ białawo-ochrowy, bez określonego smaku i zapachu. Wysyp brunatnofioletowy, zarodniki owalne, $7-9 \times 4-5 \mu\text{m}$.

Młode okazy tego gatunku, bez pierścienia na trzonie i nie zabarwione zielonkawo (jedynie z odcieniem zielonkawoniebieskim na trzonie), są bardzo podobne do *Agrocybe semiorbicularis*. Od *Stropharia coronilla* różni się ten gatunek barwą trzona, zaś od *S. aeruginea* rozmiarami

i występowaniem barwy zielonkawej tylko na brzegu kapelusza (lub jej całkowitym brakiem) oraz mniej wyraźnym pierścieniem na trzonie.

Znane jest dotychczas tylko jedno stanowisko tego gatunku w Polsce:
 Ludwikowo (St. Domański — 1955)
Stropharia coronilla (Bull. ex Fr.) Quél. +
Vascellum depressum (Bon.) Šmarda. ++

SUMMARY

The autor presents 23 species of higher fungi collected on pastures in the neighbourhood of the town Turek in October 1966. Most of these species are common in Poland, but *Camarophyllus russocoriaceus* is found for the first time, and *Galerina graminea* and *Stropharia albo-cyanea* are rare in Poland.

LITERATURA

- Domański S., 1955, Grzyby kapeluszowe (*Aphylliphorales*, *Agaricales*) zebrane w Wielkopolskim Parku Narodowym w latach 1948—1952. PTPN, Prace Mon. nad Przyr. Wielkop. Parku Narodowego, 2 (2), Poznań.
- Holownia I., 1960, Kilka obserwacji nad grzybami wyższymi Torunia. Stud. Soc. Scient. Torun. Sect. D, 4 (1), 1—14.
- Konrad P., Maublanc A., 1924—1935, *Icones Selectae Fungorum*. 1—5. Paris.
- Lange J., 1935—1940, *Flora Agaricina Danica*. 1—5. Copenhagen.
- Michael und Hennig, 1958—1964, *Handbuch für Pilzfreunde*. 1—3. Jena.
- Moser M., 1967, *Die Röhrlinge und Blätterpilze*. Stuttgart.
- Nespiak A., 1962, Notatki mikologiczne z Tatr. II. *Fragm. Flor. et Geob.* 8 (2): 220—225.
- Wakefield E. M. and Dennis R. W. G., 1950, *British Common Fungi*. London.
- Zbiorowo: 1958, *Flora ČSR. Gasteromycetes*. Praha.